

BESLUT

2017-05-02

Dnr: 16/02814

SAKEN

Filmklubben: Blå är den varmaste färgen, SVT2, 2016-10-14, kl. 21.45, fransk långfilm om ett kärlekspår; fråga om pornografiska bilder och mediets genomslagskraft

BESLUT

Programmet frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot bestämmelsen i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen eller mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

PROGRAMMET

Långfilmen utspelade sig i Paris på 1990-talet och handlade om en kärleksrelation mellan två personer. Vid fem tillfällen i filmen skildrades samlag och vid ett tillfälle onani och fantiserat oralsex. Samtliga av dessa sekvenser innehöll nakenhet och i två av sekvenserna skymtades könsdelar. Den längsta sekvensen som skildrade ett samlag var cirka sex och en halv minut lång och den kortaste drygt en minut. Filmen var i sin helhet 179 minuter lång.

Under påannonseringen av filmen sa en programpresentatör bland annat följande.

Den här filmen vann Guldpalmen i Cannes och fick alla kritiker att gå i spinn, men den är inte helt okontroversiell [...] de många sexscenerna är minst sagt explicita, här gäller det att ha skämskudden redo om man är lagd åt det hållet alltså. Ja, i den här mest omtalade långa sexscenen så rör det sig faktiskt nästan om ett slags gynekologisk akrobatik. Man blir onekligen lite obekvämt när man tittar, man tänker mest på att det måste ha varit jåkligt jobbigt att göra den här scenen och så kan man i och för sig imponeras över hur bra lösvaginar man kan göra nuförtiden, jo det användes tydligen såna under inspelningen. Nåväl, nog pratat om sexet, det utgör faktiskt bara rent fysiskt cirka en tiondel av helheten, annars är det en riktigt sensibel och intellektuell kärlekshistoria [...]

ANMÄLAN

Anmälaren anser att programmet innehöll grovt pornografiska scener.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att programmet överensstämmer med bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft och bestämmelsen om pornografiska bilder och anför i huvudsak följande.

Filmen *Blå är den varmaste färgen* har fått ett flertal priser, bland annat Guldpalmen i Cannes till både regissör och till de båda kvinnliga skådespelarna och en Guldbagge för bästa utländska film. Filmen nominerades även till en Golden Globe i USA. Filmen är regisserad av Abdellatif Kechiche som är en etablerad regissör från Tunisien som primärt verkat i den nordafrikanska och franska filmvärlden.

SVT anser att det är svårt att invända mot filmens konstnärliga kvalitet och filmens tema har en stark aktualitet. Kärleksscenerna som utgör en liten del av det tre timmar långa relationsdramat är ovanliga dels för sin avskalade form, för sin längd och för att det till största delen handlar om sex mellan kvinnor. Regissören har bedömt att scenerna har fyllt en viktig funktion för att skildra kvinnornas relation. Sexscenerna är otraditionella som förmedlar både tafatthet, känslomässig smärta och monotoni som stark åtrå och passion. Speciellt intressant blir utvecklingen i relationen när sexet inte längre är nytt och passionerat och parterna inte längre har något att mötas i.

Inför sändningen bedömdes att filmen inte var pornografisk. Enligt Nationalencyklopedin är pornografi: ”[...] benämning på sinsemellan mycket olika, i underhållande och lustframkallande syfte framställda beskrivningar av människans erotiska liv.” I den aktuella filmen är scenerna i stället ett sätt att visa en relations olika faser och maktförhållanden.

Scenerna beskrivs bland annat på följande vis i en recension i en svensk morgontidning: ”Naket, vackert, sensuellt och sexuellt utan att vara pornografiskt.” Recensionen fortsätter och beskriver filmen efter den första timmen på följande vis.

Här hade en konventionell komma-ut-film slutat, men i stället fördjupas historien i filmens andra kapitel. För även om båda är kvinnor upphör inte de gamla könsrollerna att prägla dem. Även om Adèle är målaren Emmas favoritmotiv blir hon ganska snart också Emmas markservice. Det är Adèle som lagar maten till konstnärsfesterna och diskar efteråt, den perfekta musan och konstnärshustrun, både vacker och praktisk.

Filmen visades inom den så kallade Filmklubben som börjar klockan 21.45 på fredagar i SVT2. Med tanke på de längre sexscenerna gjordes en ingående

varning i programpresentatörens presentation av filmen. Här beskrevs att filmen innehöll ”explicita” sexscener, hur filmen var gjord och det sades även bland annat följande.

[...] här gäller det att ha skämskudden redo om man är lagd åt det hållet alltså. Ja, i den här mest omtalade långa sexscenen så rör det sig faktiskt nästan om ett slags gynekologisk akrobatik.

Filmen är gjord i ett professionellt sammanhang vilket också är en garant för att sexscenerna inte är verkliga vilket också poängterades i presentationen av filmen.

I en scen skymtas ett manligt könsorgan vid ett tillfälle. Enligt SVT syns det kort på långt håll och kan inte anses som påträngande. Vidare anser SVT att det kvinnliga könsorgan som skymtas i en annan sekvens enbart syns till liten del och så kort att det inte heller kan anses påträngande. Enligt SVT är det tydligt att de bildvinklar som använts undviker just att könsorgan syns i bild. SVT vill poängtera att det inte förekommer några närbilder på könsorgan i kärleksscenerna vilket får anses karaktärisera en pornografisk framställning.

Den aktuella filmen visades på svenska biografer med 15-årsgräns. I USA hade filmen 17-årsgräns och i Frankrike visades filmen med 12-årsgräns. Mot bakgrund av att filmen visades i SVT efter kl. 21.00 och försågs med en utförlig varning, anser SVT att sändningen inte strider mot bestämmelsen om mediets särskilda genomslagskraft eller bestämmelsen om pornografiska bilder i 5 kap. 2 § radio och tv-lagen.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Ett tv-program med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller med pornografiska bilder får inte sändas under sådan tid och på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmet, om det inte av särskilda skäl är försvarligt (5 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Ett program med denna karaktär ska antingen föregås av en varning i ljud eller innehålla en varning som anges löpande i bild under hela sändningstiden.

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som innehåller sex. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på återhållsamhet när det gäller avancerade sexuella framställningar. Vid sin bedömning har nämnden tagit hänsyn till bland annat programsammanhanget, sändningstidpunkten samt om programmet eller inslaget presenterades på ett sådant sätt att dess karaktär tydligt framgick. Nämnden tillämpar en strängare bedömning för program eller inslag som sänts före kl. 21.00 än för senare sändningar.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser inte att de sexuella framställningar som förekom i den granskade långfilmen var av sådan art att de faller under bestämmelsen i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen. Till följd av den bedömningen tar nämnden inte ställning till frågan om den påannonsering som föregick filmen utgjorde en varning. Nämnden konstaterar att den aktuella filmen sändes på en tid då det inte fanns en betydande risk för att barn kunde ta del av den aktuella sändningen. Mot bakgrund av tidpunkten för sändningen kan nämnden inte heller finna att den strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, Jan Holmberg, Clas Barkman, Berivan Yildiz och Staffan Dopping efter föredragning av Gustav Aspengren.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Gustav Aspengren

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.